

Beleid inzake schorsing en verwijdering van de leerling

Regelgeving:

Wet op het Primair Onderwijs (WPO), artikel 40, onder c en lid 11 en artikel 63.

Kern:

Schorsing: procedure schorsing en verwijdering leerlingen basisonderwijs.

Definities

Bevoegd gezag	:	College van Bestuur
CNS-directeur	:	de directeur of de aangewezen waarnemend directeur dan wel bij afwezigheid, de adjunct-directeur van de CNS-basisschool
Ouders	:	de (natuurlijke) ouders, voogden en verzorgers

Beleid stichting CNS Ede e.o.

Inleiding

Op een CNS-school voor basisonderwijs kunnen zich met een leerling problemen voordoen die er toe kunnen leiden dat het bevoegd gezag met toepassing van artikel 40, lid 11 van de Wet op het primair onderwijs (WPO) uiteindelijk besluit tot het nemen van ordemaatregelen. De meest verstrekkende maatregel welke het bestuur tot haar beschikking staat is het verwijderen van de leerling.

De schorsing en verwijdering van leerlingen vallen volgens de WPO onder de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur en worden nogal eens door ouders via de rechter aangevochten.

Een dergelijk besluit dient zorgvuldig tot stand te komen. In de procedure zijn dan ook de voorschriften van artikel 63, tweede en derde lid van de WPO met betrekking tot hoor en wederhoor verwerkt. Dat rechtvaardigt een procedure waarbij het College van Bestuur betrokken is en uiteindelijk groen licht geeft. Het is daarom voor alle betrokkenen (onderwijzend personeel, de directeur van de school, het bevoegd gezag en ouders) van belang dat de hierna beschreven procedure gevolgd wordt.

Waarschuwing / overplaatsing

Leerlingen en/of ouders die geschreven en/of ongeschreven gedrags- of fatsoensnormen al dan niet bij herhaling overtreden, dienen door de directeur hierop aangesproken te worden. Dit aanspreken zal in eerste instantie mondeling gebeuren. Indien normen bij herhaling overschreden worden, zal de schoolleiding de betrokkenen een schriftelijke waarschuwing geven.

Het bestuur mag niet zomaar tot schorsing of verwijdering van een leerling overgaan. Er dient een dossieropbouw plaats te vinden tenzij er sprake is van (zeer) ernstig ontwrichtend grensoverschrijdend gedrag.

Opbouw dossier

Een dossieropbouw van formele en informele ordemaatregelen ziet er als volgt uit;

- Waarschuwing (informeel)
- Overplaatsing (informeel)
- Schorsing (formeel)
- Verwijdering (formeel)

Norm-/grensoverschrijdend gedrag kan de kwaliteit van het onderwijs negatief beïnvloeden. De directeur kan, om een (dreigende) ontwrichtende situatie te reguleren, ook besluiten om een leerling naar een andere klas over te plaatsen, bijvoorbeeld een parallelklas.

Uitgangspunt is dat een maatregel in beginsel in overleg met de betrokken leerkrachten en ouders gebeurt.

Procedure tot schorsing van de leerling

Een schorsing is aan de orde wanneer de directeur bij ernstig ontwrichtend grensoverschrijdend gedrag van een leerling onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing.

Ongewenst gedrag is grensoverschrijdend gedrag zoals verbaal en fysiek geweld, seksuele intimidatie, discriminerend gedrag, afpersing en bedreiging. Van ernstig ontwrichtend grensoverschrijdend gedrag is met name sprake als een leerling of ouder:

- de voorschriften van de school overtreedt (omgangsvormen; ordeverstoring; ongeoorloofd verzuim; etc.).
- algemene fatsoensnormen schendt, hetzij direct tijdens schoolactiviteiten, hetzij daarbuiten mits het de school niettemin rechtstreeks betreft.

Het gaat om gedrag dat de grenzen van wat wij als bevoegd gezag en de school acceptabel achten overschrijdt. Het brengt de gang van zaken op de school in gevaar. De rust en veiligheid of de goede en ongestoorde voortgang van het onderwijs op de school zijn in het geding. Er is sprake van een zo'n stressvolle situatie dat het onderwijs van de andere leerling(en) er door beïnvloed wordt. Ook ongewenst gedrag van ouders kan reden zijn tot het nemen van maatregelen.

Onder ernstig ontwrichtend grensoverschrijdend gedrag van een leerling kan bijvoorbeeld worden verstaan:

- 1) Agressie. Elke vorm van gedrag dat ten doel heeft, bewust of onbewust, een andere persoon schade of letsel toe te brengen en/of pijnletsel of onlustgevoelens te bezorgen. Het gaat hier niet alleen om fysiek letsel, maar ook gedrag dat tot doel heeft iemand op een andere wijze, psychologisch of emotioneel, schade toe te brengen. Expliciet houdt dit onder meer in:
  - a) fysiek geweld: slaan, schoppen bijten, knijpen, spugen e.d.
  - b) schelden, schreeuwen, bedreigen
  - c) non verbale bedreigingen, lichamelijk bedreigend zijn

- d) geweld plegen, of dreigen met een wapen
- e) afpersing
- 2) (Seksuele) intimidatie
- 3) Discriminatie
- 4) Ongewenst surf-, chat-, e-mail, mobiele telefoon, camera en mp3-speler (et cetera) gedrag en ongewenst gebruik van elektronische informatie- en communicatiemiddelen zoals internet, e-mail en mobiele telefoons.

Een schorsing is toegestaan voor ten hoogste vijf dagen en gebeurt door middel van een schriftelijk besluit van de CNS-directeur. Het College van Bestuur moet de schorsing na de eerste dag bij de inspectie met opgave van redenen melden (art. 40c WPO).

De schorsing als ordemaatregel wordt geregeld in artikel 40, lid 6 WPO.

- De CNS-directeur kan, met instemming van het College van Bestuur, beslissen een leerling voor ten hoogste vijf dagen te schorsen. De CNS-directeur beslist niet eerder dan nadat een hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden.
- De CNS-directeur kan een leerling schorsen voor ten hoogste vijf dagen, tenzij het een schorsing in het kader van verwijdering is.
- Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk aan de ouders medegedeeld door de CNS-directeur. In het schorsingsbesluit wordt vermeld: de redenen voor de schorsing, de aanvang en tijdsduur van de schorsing en andere genomen maatregelen.
- De CNS-directeur stelt de onderwijsinspectie en de leerplichtambtenaar in kennis van het besluit en de redenen daarvoor.
- De CNS-directeur zorgt er voor dat de leerling huiswerk mee krijgt gedurende de schorsingsperiode om te voorkomen dat deze een achterstand oploopt.

In de wet heeft het College van Bestuur of de CNS-directeur een informatieplicht naar de inspectie (artikel 40 c WPO). In sommige gevallen kan de inspectie ook een rol vervullen, die tot een andere oplossing van de problemen dan door schorsing kan leiden. Ook wordt een dossier op papier bijgehouden waarin opgenomen is welke problemen zijn opgetreden, wat de school eraan gedaan heeft om ze op te lossen (ondersteuningsplan) en om een schorsing en/of verwijdering van de leerling te voorkomen.

Verwijdering van de leerling

Verwijdering is een ingrijpend middel en dient pas als laatste optie te worden ingezet. Tot verwijdering kan worden overgegaan wanneer er sprake is van herhaald ernstig ontwrichtend grensoverschrijdend gedrag van een leerling. Er is op basis van het gewraakte gedrag sprake van een verstoorde relatie tussen de school en de leerling. Uit de jurisprudentie blijkt dat verwijdering ook kan plaatsvinden vanwege wangedrag van ouders van een leerling (verstoorde relatie ouders en school).

In het dossier bevindt zich in beginsel een schriftelijke waarschuwing van de school aan de ouders van de leerling, waarbij hij/zij gewezen wordt op een mogelijke schorsing en/of verwijdering, als het gewraakte gedrag aanhoudt. De beslissing tot verwijdering van een leerling moet immers een eventuele rechterlijke toetsing kunnen doorstaan. De rechter toetst een concrete beslissing om een leerling te verwijderen marginaal. Dat wil zeggen dat hij beoordeelt of het bevoegd gezag in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen.

De rechter toetst de procedure tot verwijdering indringend. Dit betekent dat, indien de school een onderdeel van de procedure heeft overgeslagen of vergeten is (bijvoorbeeld het toepassen van hoor- en wederhoor), de rechter de vordering van de ouders toewijst.

Procedure voor verwijdering van de leerling

Verwijdering van een leerling is een ordemaatregel die het College van Bestuur slechts in het uiterste geval moet nemen. Er moet sprake zijn van ernstig ontwrichtend grensoverschrijdend gedrag van de leerling, waardoor de kwaliteit van het onderwijs, de rust of de veiligheid op een school ernstig wordt verstoord. Dit geldt ook in de situatie, dat de leerling en/of diens ouders de in de school geldende gedragsregels, die de school naar ouders heeft gecommuniceerd, systematisch worden overtreden zodat een onherstelbaar verstoorde relatie tussen leerling (ouders) en school is ontstaan. Een wettelijk vastgestelde procedure voor de verwijdering van de leerling worden gevolgd, nadat het bevoegd gezag de beslissing tot verwijdering van de leerling heeft genomen.

De gehele procedure komt op het volgende neer:

- 1) Uitgangspunt: CNS-scholen hebben voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte een zorgplicht. Het begrip 'zorgplicht' geeft aan dat het bevoegd gezag (College van Bestuur) verantwoordelijk is om de leerling, die extra ondersteuning nodig heeft om onderwijs te volgen, een passende plaats te bieden. Dat kan zijn op de CNS-school waar de leerling is aangemeld. Dat kan zijn op een andere school binnen of buiten het samenwerkingsverband als de school waar de leerling is aangemeld die extra ondersteuning niet kan bieden.
- 2) Als er sprake is van ernstig ontwrichtend grensoverschrijdend gedrag van de leerling (en/of wangedrag van ouders) en de betrokken groepsleerkracht en de CNS-directeur van oordeel zijn dat de leerling niet op school kan worden gehandhaafd, dan nodigt de CNS-directeur de ouders van de leerling uit voor een gesprek over de (aard van de) problemen met de intentie om een oplossing te bereiken. Indien nodig vinden meerdere gesprekken plaats.
- 3) Voordat de CNS-directeur in overleg treedt met het College van Bestuur, in verband met het voornemen tot verwijdering van de leerling, worden de betrokken groepsleerkracht, de leerling en de ouders geïnformeerd en gehoord.
- 4) In het gesprek wordt de ouders meegedeeld dat, in het geval geen overeenstemming kan worden bereikt over een oplossing, de CNS-directeur het College van Bestuur zal voorstellen om de leerling van school te verwijderen. Van het gesprek wordt een verslag opgemaakt ten behoeve van het dossier en het verslag wordt verzonden aan de ouders.
- 5) De CNS-directeur dient ter voorbereiding van het besluit tot verwijdering van de leerling de volgende gronden en afwegingen schriftelijk te motiveren en toe te lichten:
  - a) De ontvangen informatie en zienswijze van de vaste groepsleerkracht;
  - b) De zienswijze van de leerling en ouders/verzorgenden;
  - c) het belang van de CNS-school bij een verwijdering;
  - d) Het belang van de leerling bij een verwijdering;
  - e) Het belang van verwijdering boven nakoming van de zorgplicht.
- 6) De CNS-directeur meldt het (voornemen tot) besluit tot verwijdering van de leerling terstond aan de leerplichtambtenaar en in afschrift aan de onderwijsinspectie. Deze meldingen gaan in afschrift naar de ouders/verzorgers.

- 7) Als het College van Bestuur besluit om de leerling te verwijderen van school, zorgt hij ervoor dat een andere school bereid is de leerling toe te laten.
- 8) Een CNS-school mag bij wijze van *resultaatsverplichting* niet eerder overgaan tot definitieve verwijdering van de leerling, dan voordat een andere school bereid is gevonden de betrokken leerling op te nemen (art.40 lid 10 WPO) .
- 9) Als in het kader van de verwijdering plaatsing van de leerling op een speciale school voor basisonderwijs of speciaal onderwijs gewenst is, dan is een besluit toelaatbaarheidsverklaring van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Rijn & Gelderse Vallei noodzakelijk (artikel 18a WPO). Dit besluit is expliciet vatbaar voor beroep op de bestuursrechter (art. 40 lid 8 WPO).
- 10) Het College van Bestuur maakt het besluit tot verwijdering van de leerling schriftelijk en met opgave van redenen bekend aan de ouders (door toezending of door uitreiking). In het besluit is opgenomen de zienswijze en verklaringen van de vaste groepsleerkracht. In het besluit wordt vermeld dat ouders tegen de beslissing van het bevoegd gezag bezwaar kunnen maken. In het besluit tot verwijdering wordt in ieder geval vermeld: Binnen zes weken na deze bekendmaking kunnen de ouders bij het College van Bestuur schriftelijk bezwaar maken tegen deze beslissing.

Bezwaar

Wanneer de ouders tegen de beslissing bezwaar maken, beslist het bestuur binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift. Het bestuur hoort de ouders, voordat het een beslissing neemt. Tijdens de bezwaarprocedure hoeft de CNS-school de leerling niet toe te laten.

Overige rechtsmiddelen ouders/verzorgenden

Ouders die het niet eens zijn met een (voorgenomen) besluit tot verwijdering van een leerling kunnen hiertegen op diverse manieren rechtsmiddelen instellen. Ouders/verzorgers hebben de volgende instanties tot hun beschikking:

- 1) De onafhankelijke klachtencommissie waar het bevoegd gezag bij aangesloten is;
- 2) De Commissie voor de Rechten van de Mens in Utrecht (voorheen de Commissie Gelijke Behandeling);

Let op: De oordelen van beide instanties zijn niet bindend, maar deze oordelen wegen over het algemeen wel zwaar mee bij de heroverweging van een eerder ingenomen standpunt.

De volgende instanties komen met een bindende uitspraak:

- 1) De *Civiele Rechter* middels de Kort Geding-rechter. Het betreft in deze een voorlopige voorziening bij de rechtbank. Een uitspraak in Kort Geding is bindend.
- 2) De *Bestuursrechter*. Het betreft een beroep tegen een besluit van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Ook tegen dit besluit op een bezwaarschrift staat beroep bij de bestuursrechter open.
- 3) De Geschillencommissie Passend Onderwijs.

De Geschillencommissie Passend Onderwijs

De Geschillencommissie Passend Onderwijs is een door de wetgever met ingang van 1 augustus 2014 een nieuw ingestelde landelijke commissie.

Met de invoering van de Geschillencommissie Passend Onderwijs heeft de wetgever beoogd te bereiken dat er voldoende rechtsbescherming wordt geboden bij geschillen door een tijdelijke, landelijke, deskundige en laagdrempelige geschillencommissie in te stellen, die in staat is snel een uitspraak te doen.

Aan deze Geschillencommissie kunnen in het kader van Passend Onderwijs door ouders of meerderjarige leerlingen de volgende geschillen worden voorgelegd:

- 1) Of de aanmelding een kind betreft dat extra ondersteuning behoeft;
- 2) Over de toelating van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
- 3) Over de verwijdering van leerlingen;
- 4) Over de vaststelling en wijziging van het ontwikkelingsperspectief voor een leerling.

Indien het geschil wordt voorgelegd aan de Geschillencommissie Passend Onderwijs terwijl tevens een schriftelijk bezwaar tegen het besluit tot verwijdering van de leerling is ingediend, wordt de reactietermijn van het College van Bestuur op dat bezwaar opgeschort vanaf de dag van aanhangig maken tot en met de dag van het oordeel van de Geschillencommissie Passend Onderwijs.

Het is de bedoeling dat de Commissie Passend Onderwijs bij een geschil tussen de ouders en de school en/of het samenwerkingsverband snel zekerheid geeft over het onderwijs aan de leerling die extra ondersteuning nodig heeft en de noodzaak tot verwijdering. De uitspraken geven scholen duidelijkheid over de invulling en uitvoering van Passend Onderwijs.

Op dit moment is juridisch onduidelijk of een oordeel van de Geschillencommissie Passend Onderwijs wel of geen bindend karakter heeft. Tegen het oordeel van de Geschillencommissie Passend Onderwijs is geen rechterlijke beroepsgang geregeld. Het naast zich neerleggen door het College van Bestuur van het oordeel van de Commissie is alleen bij grote uitzondering te overwegen wanneer er ernstig getwijfeld kan worden aan de motivering door de Geschillencommissie Passend Onderwijs.

Relevante Instanties en adressen

College van Bestuur van de Stichting voor CNS Ede e.o.
Horapark 3
Postbus 8109
6710 AC Ede
T: 0318 - 619 136
F: 0318 - 611 118
E: info@cnsede.nl
I: www.cnsede.nl

Klachten-, beroeps-, bezwaren- en geschillencommissies
Postbus 82324
2508 EH Den Haag
T 070- 3861697
F 070- 3020836
E: info@kringenrechtspraak.org
I: www.geschillencommissiesbijzonderonderwijs.nl

College Rechten van de Mens
Postbus 16001
3500 DA Utrecht
T (030) 888 38 88
F (030) 888 38 83
E: info@mensenrechten.nl
I: www.mensenrechten.nl/

Geschillencommissie Passend Onderwijs
Postbus 85191
3508 AD Utrecht
T: 030 - 280 95 90
F: 030 – 280 9591
E: info@onderwijsgeschillen.nl
I: www.onderwijsgeschillen.nl/passend-onderwijs/